

# Neda Bevk. Živa Den. Žalična Dimitrovska Andrews. Atenka Kocuvan Poljanik. Eta Šadri Breznik. Marjetica Pavič. Metka Sitar. *Judita Skalar.* Jelka Šolmayer.



## Judita Skalar

Pivka, 1941

Judita Skalar je arhitektka in grafična oblikovalka, ki je sooblikovala nekatere najbolj prepoznavne grafične podobe slovenskih podjetij. Zase pravi, da je vsak projekt želela izpeljati kar najbolj kakovostno in funkcionalno z uporabo minimalnih oblikovnih sredstev – enostavno, čisto in minimalistično.

Na Fakulteti za arhitekturo je študirala pri profesorju Edvardu Ravnikarju in njegovem asistentu Milošu Bonču, tako da je bil že v času študija prisoten velik poudarek na grafičnem oblikovanju. Temo diplomske naloge "Grafično oblikovanje oglasnih panojev na Trgu revolucije" (1970) je izbrala na izrečno željo profesorja Ravnikarja, ki je projektiral Trg revolucije. Že leta 1969 je postala članica Studia MSSV, katerega člani so bili tudi Saša Mächtig, Peter Skalar, Janez Suhadolc in Matjaž Vipotnik. Njeni začetki so bili vezani na oblikovanje revij, kot sta *Maneken* in *Rodna gruda*, aktivna pa je bila tudi pri oblikovanju knjig ter projektiranju interierja, predvsem notranje opreme stanovanj.

Navdih za svoje delo je črpala iz glasbe in literature, zgledovala pa se je po izjemni generaciji arhitektov, med katerimi posebno izpostavlja Majdo Dobravec, Jožeta Brumna, Grega Košaka in Romano Lesnika. Leta 1972 je dobila status svobodne umetnice, od leta 1982 pa je bila aktivna v ateljeju Studio J&P Skalar, ki ga je ustanovila skupaj s Petrom Skalarjem. Med leti 1971 in 1984 je prejela 22 nagrad. Med najpomembnejšimi so Kajuhova nagrada, Zupančičeva nagrada, nagrada Prešernovega sklada, 7 zlatih medalj BIO, vrsto častnih pohval BIO in pohval Delo meseca DOS. Od leta 1972 do 1990 je razstavljala na 40 skupinskih razstavah doma in v tujini (od tega na vseh razstavah BIO) ter svoja dela objavljala v preko 50 domačih in tujih revijah, katalogih in knjigah.

Še danes veliko ustvarja, posluša glasbo (končano ima tudi srednjo glasbeno šolo klavirja) in preživila čas v naravi.

Nekaj let je preživel s pogostimi obiski Anglije, kjer biva njeni sestra, po poklicu prav tako oblikovalka.

Judita Skalar, an architect and graphic designer, has co-created some of the best-known corporate identities of Slovenian companies. According to her, she wanted to execute each project to the utmost quality and functionality, applying the minimum scope of design means – making it simple, clean, and minimalist.

At the Faculty of Architecture, she studied with Professor Edvard Ravnikar and his assistant Miloš Bonča, which resulted in a great emphasis on graphic design already during her studies. She picked the topic of her thesis – "Graphic design of advertising billboards on Trg Revolucije" (1970) – at the express wish of Professor Ravnikar, who was designing the square. In 1969, she became a member of Studio MSSV, its other members including Saša Mächtig, Peter Skalar, Janez Suhadolc, and Matjaž Vipotnik. She was initially involved in designing magazines, such as *Maneken* and *Rodna Gruda*, but also worked in book and interior design, particularly interior decoration of flats.

She drew inspiration for her work in music and literature and followed the example of an exceptional generation of architects.

She specifically credits Majda Dobravec, Jože Brumen, Grega Košak, and Roman Lesnik. In 1972, she was granted the status of a self-employed artist. Since 1982, she has worked in Studio J&P Skalar, which she co-founded with Peter Skalar. Between 1971 and 1984, she received 22 awards, the major ones being: the Kajuh Award, the Zupančič Award, the Prešeren Fund Award, 7 BIO gold medals, a series of BIO honourable mentions, and DOS Work of the Month accolades. Between 1972 and 1990, she participated in 40 group awards in Slovenia and abroad (including all BIO exhibitions), and had her works published in over 50 Slovenian and foreign magazines, catalogues, and books.

While still a prolific artist, she also enjoys listening to music (she has also graduated in piano from secondary music school) and spends time in nature. She spent some years visiting England often where her sister, also a designer, is based.

### Dela (izbor) / Works (selection)

- CGP Ljubljanska banka / Ljubljanska Banka corporate identity, Ljubljana, 1971–1990
- CGP Konus / Konus, Slovenske Konjice corporate identity, Slovenske Konjice, 1974–1986
- CGP Toko, Domžale / Toko, Domžale corporate identity, Domžale, 1979–1981
- CGP GPG Grosuplje, gradbeno podjetje / GPG Grosuplje, construction company corporate identity, Grosuplje, 1985–1990
- CGP IUV Vrhnik, industrija usnja Vrhnik / IUV, Vrhnik leather industries corporate identity Vrhnik, 1986–1998
- CGP Občina Krško / Krško municipality corporate identity, Krško, 1988–1989
- CGP Barret Marsden Gallery / Barret Marsden Gallery, London corporate identity, London, 1998–1999
- CGP Chris Webster / Chris Webster corporate identity, 1999
- CGP Novak, kovinska galerija / Novak, metal products corporate identity, 1992–2000
- CGP Slaščice Mihalek / Slaščice Mihalek corporate identity, Ljubljana, 2000

#### CGP Toko, Domžale

Toko Domžale je bilo podjetje, ki je dolga leta veljalo za pomembno domžalsko tradicijo izdelovanja usnjene galanterije in njeno visoko kakovost. Takšno vizijo je izražala tudi znana grafična podoba v rjavih tonih, ki jo je Judita Skalar skupaj s Petrom Skalarjem z izvedbo Tiskarne Slovenija zasnovala leta 1979.



#### Ljubljanska banka, celostna grafična podoba

Znak Ljubljanske banke – pod kotom 60 stopinj rotirane začetnice imena "ljubljanska banka" v polkrepki helvetici – je Judita Skalar zasnovala skupaj s člani Studia MSSV, v katerem so delovali Peter Skalar, Janez Suhadolc in Matjaž Vipotnik. Gre za pionirski projekt, saj je bila sistemsko celostna zasnova vizualne komunikacije prva v našem prostoru. Imela je velik vpliv na vlogo grafičnega oblikovanja v Sloveniji: spodbudila je metodološki prijem prenove vizualne podobe gospodarske družbe. Za razvoj in rešitev celostne podobe ljubljanske banke so bili oblikovalci večkrat nagrajeni.

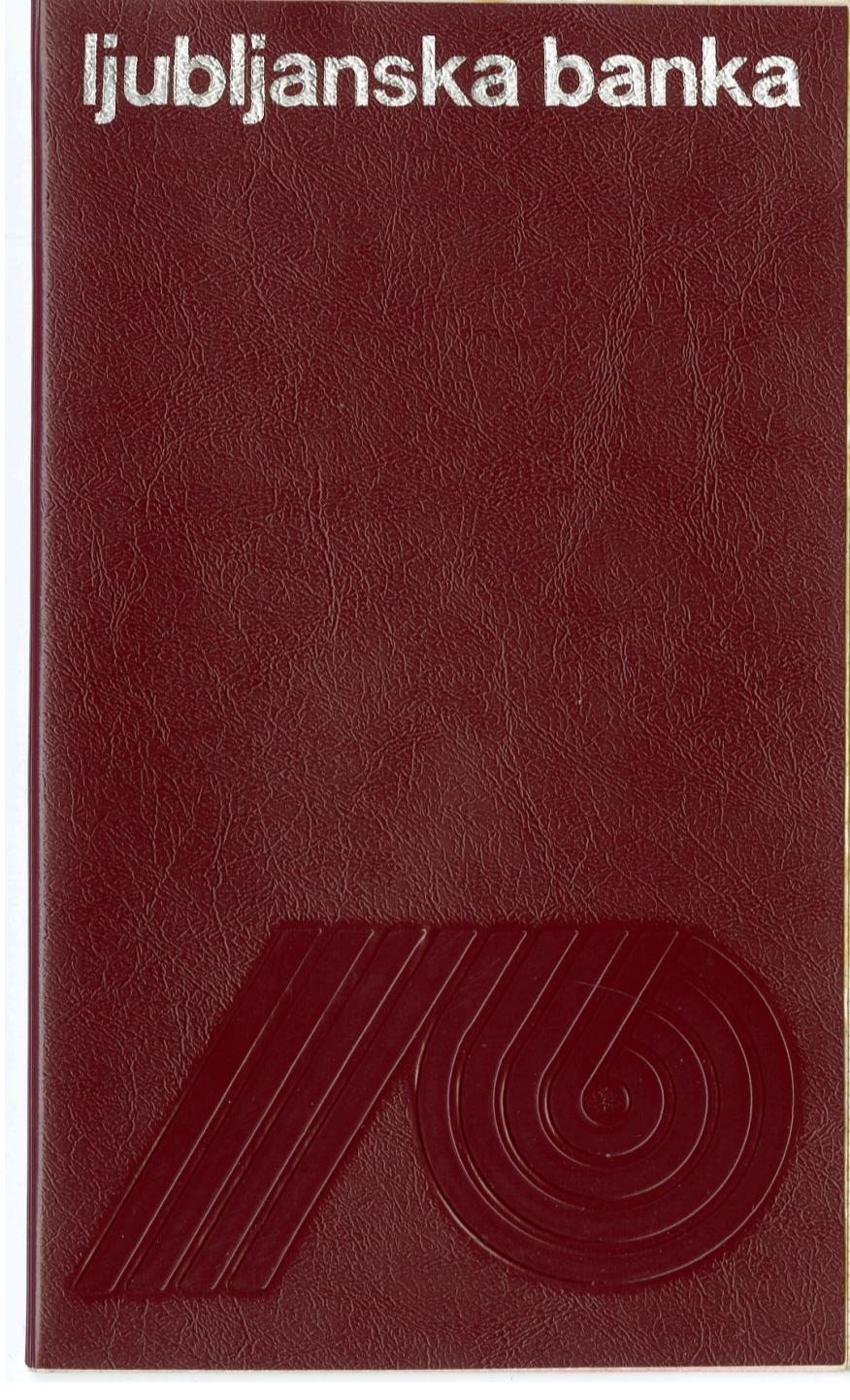


Foto: arhiv MAO

#### Gradbeno podjetje Grosuplje, celostna grafična podoba

Grafična podoba Gradbenega podjetja Grosuplje, predvsem pa znak GPG, je bil poznan celotni javnosti. GPG je bilo eno najuspešnejših gradbenih podjetij, med drugim so gradili najbolj znane ljubljanske stanovanjske soseske v 70-ih letih: Štepanjsko naselje, Fužine, BS3. Z jasno vizijo in čisto zasnovno, ki je preživila skozi vsa leta delovanja podjetja, je avtorica ustvarila podobo, ki je posebila poslovno identitetu podjetja.



Foto: zasebni arhiv J.S.

#### Industrija usnja Vrhnik, celostna grafična podoba

Industrija usnja Vrhnik je vse do preloma stoletja veljala za center slovenske usnjarske industrije, s predelavo surove svinjske kože v usnje pa je bilo podjetje povsem konkurenčno svetovnim proizvajalcem. Podjetje je ob razvoju dela vlagalo tudi v razvoj svoje znamke, ki jo je Skalarjeva v celoti samostojno zasnovala. Izbrane barve so odsevale osebnost znamke, tipografija in logotip pa sta omogočila prepoznavno enkratnost, a hrkrati konkurenčnost na globalnem trgu, na katerem je podjetje delovalo.



#### Občina Krško, celostna grafična podoba

Judita Skalar je zasnovala celostno grafično podobo občine Krško, oblikovala logotip in zastavo. Znak občine Krško ponazarja reko Savo, ki iz gričevnato-hribovitega predela občine prehaja v ravnino Krškega polja ter velja za izrazito geografsko in pomensko posebnost občine Krško. Sestavni del znamka je tudi posebno oblikovan napis *Občina Krško*. Logotip je bil večkrat uvrščen v pregledne sezname in publikacije najboljših svetovnih primerov grafičnega oblikovanja.

Viri / Sources: Zasebni arhiv Judite Skalar / Private archive of Judita Skalar, Arhiv MAO / Archive of MAO.

Besedilo / Text: Manca Košir

V ospredje: pionirke slovenske arhitekture, gradbeništva in oblikovanja